

Teza: koszty postępowania dyscyplinarnego w przypadku uniewinnienia.

W oparciu o art. 632 k.p.k., w przypadku uniewinnienia w sprawach z oskarżenia publicznego, koszty procesu ponosi Skarb Państwa. Stosując ten zapis odpowiednio, na podstawie art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi właściwa rzeczowo i miejscowo Okręgowa Izba Radców Prawnych.

WO - 52 /21

POSTANOWIENIE

z dnia 10 czerwca 2021 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: S WSD Tomasz Jankowski

Sędziowie: S WSD Monika Urbaniak

S WSD Daniela Sosin / sprawozdawca/

Protokolant: Piotr Ciepiński

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2021 r. na posiedzeniu sprawy **radcy prawnego M. G.** (WA- (...)), z powodu zażalenia na postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP

w W. w sprawie D 237/19 z dnia 4 grudnia 2020 r. oddalającego wniosek o przyznanie kosztów obrony

postanawia:

1.

zmienić postanowienie z dnia 4 grudnia 2020 r. Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP

w W. w sprawie D 237/19 w ten sposób, że wniosek obrońcy radcy prawnego M. G. - radcy prawnego P. B. uwzględnić w części poprzez zasądzenie od Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. na rzecz radcy prawnego M. G. poniesionych przez nią kosztów obrony w postępowaniu dyscyplinarnym przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym OIRP w W. w sprawie D 237/19 w kwocie: 720 zł oraz od Krajowej Izby Radców Prawnych na rzecz radcy prawnego M. G. poniesionych przez nią kosztów obrony w postępowaniu dyscyplinarnym przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w sprawie WO-83/19 w kwocie 840,00zł, wobec nierozstrzygnięcia o tych kosztach w orzeczeniu kończącym z dnia 01 czerwca 2020 r.

2.

oddala zażalenie w pozostałym zakresie,

3.

koszty postępowania odwoławczego w kwocie 1.200 zł ponosi Krajowa Izba Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

p postanowienia z dnia 10 czerwca 2021 r.

W dniu 25 listopada 2020 r. wpłynął do Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. wniosek radcy prawnego M. G., reprezentowanej przez obrońcę radcę prawnego P. B., o wydanie postanowienia o zasądzeniu od OIRP w W. na rzecz

radcy prawnego M. G. kosztów zastępstwa radcowskiego za obronę przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w W. w sprawie
WO-83/19 oraz za obronę przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym OIRP w W. w sprawie
D 237/19, w łącznej kwocie 2040 zł.

Jako podstawa formalna wniosku zostały wskazane następujące przepisy: art. 74¹ w zw. z art. 632 pkt 2 kpk w zw. z § 11 ust. 1 pkt 1) i ust. 2 pkt 3) i 4) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

W uzasadnieniu wniosku wskazano, że orzeczeniem OSD OIRP w W. z dnia 1 czerwca 2020 r., radca prawny M. G. została uniewinniona od zarzucanego jej czynu. Obwiniona ustanowiła obrońcę w postępowaniu przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym (w sprawie sygn. akt: WO-83/19) oraz przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym OIRP w W. (sygn. akt: D 237/19). Pomimo wniosku Obrońcy, nie rozstrzygnięto o kosztach jego ustanowienia.

We wniosku wskazano, iż żądana kwota 2040 zł składa się z następujących należności:

- 360 zł tytułem obrony w dochodzeniu, na podstawie § 11 ust. 1 pkt 1) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265),
- 840 zł tytułem obrony w postępowaniu odwoławczym przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym (sygn. akt: WO-83/19), na podstawie § 11 ust. 2 pkt 4) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265),
- 840 zł tytułem obrony w postępowaniu odwoławczym przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym OIRP w W. (sygn. akt: D 237/19), na podstawie § 11 ust. 2 pkt 3) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

Postanowieniem z dnia 4 grudnia 2020 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w W. oddalił ww. wniosek obwinionej w całości. W uzasadnieniu przedmiotowego postanowienia, wskazano na obowiązującą zasadę, że koszty całego procesu ponosi co do zasady Skarb Państwa.

Z kolei w przypadku spraw dyscyplinarnych dotyczących przedstawicieli zawodów prawniczych koszty postępowania dyscyplinarnego regulują poszczególne ustawy. Odnośnie ustawy o radcach prawnych wskazano, że po myśli art. 70⁶ ust. 1 koszty postępowania dyscyplinarnego mają charakter zryczałtowany. Podniesiono, że art. 70⁶ ust. 2 jest przepisem szczególnym, co oznacza wyłączenie możliwości zastosowania w tym przypadku przepisów kpk.

Zdaniem sądu OSD, w przypadku ukarania obowiązek ponoszenia kosztów dyscyplinarnych spoczywa na obwinionym, a w pozostałych przypadkach został rozdzielony w zależności od tego, czy toczyło się postępowanie przed OSD czy WSD;

Z racji milczenia ustawodawcy w kwestii uregulowania dopuszczalności ponoszenia kosztów obrony przez OIRP w przypadku braku ukarania obwinionego, a także przy braku odpowiedniego uregulowania na podstawie uchwały nr 86/IX/2015 KRRP z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania, wniosek został uznany za niezasadny.

Opatrzony datą 16 lutego 2021 r. wpłynęło w terminie do OSD w W. zażalenie na postanowienie w przedmiocie oddalenia wniosku o zasądzenie kosztów obrony. Skarżonemu postanowieniu zarzucono rażąco obrazę przepisów postępowania, tj. art. 74¹ w zw. z art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 632 pkt 2 kpk w zw. z § 11 u. 1 pkt 1) i u. 2 pkt 3) i 4) Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. tj. z dnia 3 stycznia 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 265) poprzez jego niezastosowanie

w przedmiotowej sprawie albo błędną wykładnię poprzez przyjęcie, że przepis ten nie ma zastosowania do kosztów zastępstwa za obronę w postępowaniu przed OSD OIRP w W..

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości i zasądzenie od OIRP W. kwoty łącznej 1680.00 zł na rzecz M. G. kosztów zastępstwa radcowskiego za obronę M. G. przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w Warszawie w sprawie WO - 83/19 (za postępowanie odwoławcze - wniesienie odwołania od orzeczenia OSD OIRP w W. z dnia 29.11.2018 r. w sprawie o sygn. akt: D 99/18) oraz za obronę przed OSD OIRP w W.

w sprawie D 237/19 wobec nie rozstrzygnięcia o tych kosztach w orzeczeniu kończącym z dnia 01.06.20 r., pomimo wyraźnego wniosku obrońcy oraz o zasądzenie od OIRP w W. kwoty 840,00 zł na rzecz M. G. kosztów zastępstwa radcowskiego w postępowaniu odwoławczym na podstawie art. 74¹ pkt 1) ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 632 pkt 2 kpk w zw. z § 11 ust. 2 pkt 4) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych

z dnia 22 października 2015 r. tj. z dnia 3 stycznia 2018 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny w Warszawie zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie w części.

Rozpatrując zażalenie Wyższy Sąd Dyscyplinarny podzielił poglądy w nim zawarte jakkolwiek nie w pełnym zakresie.

Z treści art. 632 pkt 2 kodeksu postępowania karnego wynika, że w razie uniewinnienia oskarżonego lub umorzenia postępowania koszty procesu ponosi w sprawach z oskarżenia publicznego - Skarb Państwa, z wyjątkiem należności z tytułu udziału adwokata lub radcy prawnego w charakterze pełnomocnika pokrzywdzonego, oskarżyciela posiłkowego albo inne osoby.

Unormowanie art. 616 § 1 kpk wskazuje, że w zakresie pojęciowym kosztów procesu mieszczą się wskazane w punkcie 1 koszty sądowe, w punkcie 2 uzasadnione wydatki stron, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy lub pełnomocnika. Z kolei wymienione w § 2 koszty sądowe obejmują w punkcie 1 opłaty, w punkcie 2 wydatki poniesione przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania.

Jak już uprzednio wspomniano Sąd dyscyplinarny I instancji powołując się na brzmienie art. 70⁶ ust. 1 i ust. 2 uznał, że jako przepis szczególny uregulował kwestię kosztów, przez co nie mają zastosowania przepisy kodeksu postępowania karnego. Analizując stan prawny WSD doszedł do odmiennego przekonania. Mianowicie w rozpatrywanym postępowaniu dyscyplinarnym, aby doszło do konkluzji, że reguła zwrotu kosztów obwinionemu, który został uniewinniony lub wobec którego umorzono postępowanie nie ma zastosowania, to należy ustalić, że art. 70⁶ ust. 1 i ust. 2 ustawy o radcach prawnych reguluje powyższą kwestię.

Ustawodawca w art. 70⁶ ust. 1 ustawy o radcach prawnych unormował jako zasadę, że koszty mają charakter zryczałtowany. Z kolei w ust. 2 zdanie pierwsze wskazał, że w razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony.

Zdanie drugie wskazuje, że w pozostałych przypadkach koszty dochodzenia i postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym ponosi właściwa okręgowa izba radców prawnych, a koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym - Krajowa Izba Radców Prawnych. Dochodzenie, jak stanowi art. 67² ustawy o radcach prawnych, jest pierwszym elementem postępowania dyscyplinarnego, którego stronami są obwiniony i pokrzywdzony (art. 68 cyt. ustawy). Na drugim etapie postępowanie toczy się przed sądem dyscyplinarnym z udziałem oskarżyciela, obwinionego i pokrzywdzonego.

Zryczałtowane koszty mają na celu zminimalizowanie zróżnicowania obciążania obwinionego kosztami w dowolnej wysokości, w zależności od izby czy składu orzekającego. Ale cały czas dotyczą one kosztów własnych izby związanych z postępowaniem dyscyplinarnym takimi przykładowo jak np. wynagrodzenie sędziów, koszty korespondencji. Koszty

postępowania dyscyplinarnego odpowiadają zakresowi pojęciowemu kosztów sądowych z art. 616 § 2 kpk. Natomiast nie obejmują one uzasadnionych wydatków stron, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy lub pełnomocnika (art. 616 § 1 pkt 2 kpk). Nie dotyczą one także kosztów stawiennictwa obwinionego (ewentualnie wraz ustanowionym obrońcą). Należy też mieć na względzie, że kwestia kosztów unormowana w art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych reguluje tylko część kosztów bowiem pomija koszty postępowania wykonawczego (art. 67² pkt 3 cyt. ustawy), a dla nikogo nie budzi wątpliwości, że są one ponoszone przez właściwą izbę. Brak w ustawie o radcach prawnych unormowania dotyczącego kosztów obrońcy obwinionego, kosztów stawiennictwa obrońcy, czy także kosztów stawiennictwa świadków, które to wymienione koszty nie mieszczą się z zakresie pojęciowym zryczałtowanych kosztów, nie oznacza braku podstaw do ponoszenia ich przez właściwą izbę. Przy braku uregulowania spornych kosztów w ustawie, na podstawie art. 74¹ zachodzi podstawa do odwołania się w tej materii do art. 632 pkt 2 kodeksu postępowania karnego.

Należy też mieć na względzie, że utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego, jakkolwiek dotyczącym sędziów, wniosek o zwrot uzasadnionych kosztów zastępstwa adwokackiego uznawano za zasadny - tak w postanowieniu SN z dnia 27 sierpnia 2014 r. sygn. akt SNO 16/14, w postanowieniu SN z dnia 16 września 2008 r. sygn. akt SNO 29/08.

Zgodnie z art. 626 § 1 k.p.k. w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd określa, kto, w jakiej części i zakresie ponosi koszty procesu. Natomiast, w oparciu o art. 632 k.p.k., w przypadku uniewinnienia w sprawach z oskarżenia publicznego koszty procesu ponosi Skarb Państwa. Stosując ten zapis odpowiednio (art. 74¹ ustawy o radcach prawnych) odnosi się on do właściwej miejscowo Okręgowej Izby Radców Prawnych Krajowej Izby Radców Prawnych.

Z akt sprawy wynika, że r.pr. M. G. na skutek złożonego odwołania została przez WSD uniewinniona od stawianych jej zarzutów a w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie WO-237/19 rozstrzygnięcie co do kosztów procesu nie zapadło.

W tym miejscu należy wskazać, że w odwołaniu skarżący zmodyfikował żądanie w zakresie kosztów, nie wnosił już o zasądzenie kosztów zastępstwa w kwocie 360 zł tytułem obrony w dochodzeniu.

W tym stanie rzeczy sąd rozstrzygnął jak w sentencji postanowienia. Koszty przyznano w oparciu o przepis § 11 ust. 2 pkt 1) i ust. 2 pkt 4) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

Kosztami postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym, zgodnie z przepisem art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych obciążono Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.